

KIRKEBLADET

Klostersogn

2

En krigsveteran taler ud

side 10 – 11

Kan krig forsvares?

*1864 og
besættelsestidens
modstandskamp*

*Foråret byder på
spændende
koncerter, foredrag
og arrangementer*

*Troen bliver tyndslidt,
når man er ude som
soldat i verdens
brændpunkter.*

www.horsensklostersogn.dk

MARTS · APRIL · MAJ

2014

Klostersogn

Samvær for ældre

Eftermiddagene i Klostergården har mange deltagere, og i dette nummer af kirkebladet kan vi igen indbyde til tre spændende arrangementer. Mødetidspunkt er 14.30 til ca. 16.30, med mindre andet er oplyst. Alle er velkomne.

Fredag den 7. marts. Kriminalreporter ved Kolding Folkeblad, Niels Gandrup: "Blandt skurke og originaler"

Fredag den 4. april. Hans Jørgen Petersen, Odense: "25 år efter murens fald" – om livet i DDR og murens fald.

Fredag den 2. maj kl. 13.00 til ca. 18.00 FORÅRSUDFLUGT. Vi skal ud i landet og nyde foråret og finde bøg, der er udsprunget. Der er afgang fra Klostergården, Havneallé 12A. TILMELDING til udflugten sker på Klostersognets kordegnekantor på tlf. 75 62 56 38 senest onsdag den 23. april. Deltagergebyr: 100 kr. pr. pers.

Gud & Pasta

Horsens Klostersogn ønsker at skabe rammer for familier med børn, sådan at de – på trods af en travl hverdag – kan komme i sognekirken og sognehuset og nyde fællesskabet der. Gud & Pasta er gudstjenester i børnehøjde med efterfølgende fællesspisning. Det er altid gratis at deltage.

Vi mødes til gudstjenester i børnehøjde i Klosterkirken kl. 17.30 og spiser efterfølgende sammen i Klostergården. Kl. 19.00 siger vi på gensyn.

Vi åbner dørene til Gud & Pasta:

27. marts, 24. april, 22. maj - skovtur*

*Vær opmærksom på, at den 22. maj tager Gud & Pasta i skoven. Vi besøger en spejderhytte, hvor vi leger, bager snobrød og griller. Vi holder selvfølgelig også en andagt i det fri. BUSAFGANG fra Klostergården kl. 17.30 og hjemkomst igen ca. kl. 20.00.

Adresse- og telefonliste

Klostersogns hjemmeside:
www.horsensklostersogn.dk

**Kordegnekantoret med
kordegn Benedicte Knudsen**

Tlf. 75 62 56 38,
E-mail: kloster.sogn@km.dk,
Havneallé 12A, 8700 Horsens.
Åben: mandag-fredag kl. 9-13, torsdag
tillige kl. 16-18.

Sognepræst (Kbf.) Peter Stentoft

tlf. 75 62 19 83, 24 61 01 03
e-mail: pbst@km.dk,
Askevej 30, 8700 Horsens.
Træffes bedst kl. 12-13 undtagen mandag
og tirsdag, torsdag tillige kl. 17-18 og i
Klostergården tirsdage kl. 10-11 på
tlf. 75 61 13 43.

Sognepræst René W. G. Høeg

tlf. 24 61 09 79
e-mail: rwh@km.dk,
Havneallé 12 A, 8700 Horsens.
Træffes efter aftale, mandag er fridag.

Klosterkirken i Borbergade

Sognepræst Hanne Henriksen

tlf. 75 62 19 85, 24 61 09 66
e-mail: hahe@km.dk,
Carolinelundsvej 53, 8700 Horsens.
Træffes efter aftale, mandag er fridag.

Sygehuspræst Sisse Landert

træffes for samtale på Horsens Syge-
hus efter aftale på tlf. 79 27 44 44 eller
e-mail: sila@km.dk, hvor patienter,
pårørende og personale er velkomne til
at henvende sig.

**Korshærs- og
sygehuspræst Jakob Hjørnholm**

tlf. 24 84 34 26,
e-mail: jahj@km.dk

Hospitalskirken i Hospitalsgade

Menighedsrådsformand

Jørn Bjørnskov
tlf. 75 62 38 54,
Askevej 6, 8700 Horsens.

**Kirketjenerne Jan Bräuner og Anna-
Mette Larsen** træffes i Klostergården
på tlf. 75 61 13 43.

Organist Michael Hvas Thomsen

tlf. 75 61 13 86 eller 40 97 87 48
e-mail: hvasthomsen@gmail.com
Organistassistent Karl Bech-Larsen
tlf. 75 61 13 86 eller 60 70 99 98
e-mail: karlbechlarsen@stofanet.dk

Morgensang i Klosterkirken

Onsdage kl. 10.00 til ca. 10.20

Vi synger to salmer, læser et stykke og beder en bøn. Bagefter er der mulighed for at nyde en kop kaffe og et rundstykke (pris 10 kr.) i Klostergården. Vi siger på gensyn ca. kl. 11.00.

Indsamling til Folkekirkens Nødhjælp

Søndag den 9. marts kl. 11.00 til 16.00 samler vi ind til Folkekirkens Nødhjælp – se www.dca.dk. Vi håber, at mange vil give en skilling til verdens fattige, når vi kommer og banker på døren. Vil du hjælpe med at samle ind, er du velkommen til at **melde dig til René Høeg på tlf. 24 61 09 79**. Vi lægger op til en festlig og hyggelig dag, og mødes i Klostergården den 9. marts kl. 11 til orientering og kaffe. Der venter pizza og et glas vin eller sodavand i Klostergården efter indsamlingen.

Menighedsrådsmøder i Klostersogn

Torsdag den 20. marts, tirsdag den 29. april og onsdag 21. maj kl. 19.15 afholdes menighedsrådsmøder i Klostergården. Dagsordener og referater fremlægges på kordegnekantoret og kan tillige ses på kirkens hjemmeside. Møderne er offentlige.

Kirkens hjemmeside

Har du spørgsmål til præsterne? Til menighedsrådet? Eller vil du gerne vide lidt mere om gudstjenester og aktiviteter i Horsens Klostersogn? Så kig ind på hjemmesiden www.horsensklostersogn.dk eller mød os på Facebook: Horsens Klostersogn.

Dine with a Dane

Studentpræst på VIA, Anette Foged Schultz, forsøger at skabe kontakt mellem de studerende på VIA og familier i lokalområdet, der kunne have lyst til at blive værtsfamilie for en eller to studerende. Projektet hedder "Dine with a Dane". Der lægges op til, at man som herboende familie kan invitere til middag et par gange. Invitationen vil give de studerende mulighed for at komme indenfor i et dansk hjem, lære lidt om dansk kultur og opleve, hvordan vi lever her. Kontakt Anette Foged Schultz på tlf. 87 55 43 36.

Babysalmesang i Klosterkirken

Alle er født musikalske! Lad dit barn gå gennem livet med musikken som et naturligt sprog. Babysalmesang i Klosterkirken er musikalske oplevelser for både børn og voksne. Du og dit barn (0-6 måneder) kan tilmelde jer på telefon 75 62 56 38. Deltagelse er gratis.

Konfirmationer i Klostersogn 2015

- 12. april kl. 10.00 Lundagerskolen ved René Høeg
- 28. april kl. 10.00 Horsens Byskole, afd. Fussingsvej, ved Hanne Henriksen
- 1. maj (kl.?) Langmarkskolen ved Peter Stentoft
- 10. maj kl. 10.00 Sct. Ibs Skole, 7a, ved Hanne Henriksen

Fælles sognekalender

De med * markerede arrangementer omtales yderligere på følgende sider.

MARTS

Lørdag den 1. kl. 12.00 i Klosterkirken*
Kort koncert med Klosterkirkens oktet.

Søndag den 2. kl. 14 i Vor Frelsers kirke*
Koncert med organist Donato Cuzzato, Italien.

Lørdag den 8. kl. 11 i Vor Frelsers kirke*
Martiné med organist Jens E. Christensen, organist ved Vor Frelsers kirke i København. Martinéen er en del af Holmboe-festivalen.

Lørdag den 8. kl. 16 i Klosterkirken*
Vagn Holmboes kantate "Ordet", opus 134, for dobbeltkor, tre solister, syv messingblæsere og orgel.

Mødesteder

Luthersk Missionsforening:
Borgergade 19, st.

Indre Mission:
Emil Bojsens Gade 31.

**Kirkeligt Samfund /
Grundtvigsk Forening i Horsens:**
Klostergården, Havneallé 12A.

Kirkebladet

Kirkebladet udgives af menighedsrådene. Bladet udkommer fire gange årligt (d. 1. i mdr. marts, juni, september og december). Oplaget er på 15.459, og bladet er fælles for Klostersognet og Vor Frelsers Sogn. Ansvarshavende redaktør er: Sognepræst René Høeg, Havneallé 12 A, 8700 Horsens, tlf. 24 61 09 79. E-mail: rwh@km.dk. I redaktionen desuden: Birthe Rasmussen, Anja M. Elm og Bent Riis. Sats/Tryk: Grafisk Horsens A/S.

Tirsdag den 11. kl. 19.30 i Vor Frelsers Kirke
Syng Sammen Aften.

Torsdag den 13. kl. 19.30 i Klostergården
Kirkeligt Samfund. Tidl. valgmenighedspræst Kurt V. Andersen, Tilst: "To fantastier". Fortælling og sammenstilling af to af Henrik Ibsens kendteste figurer; den vidtløftige Peer Gynt og den idealistiske pastor Brand. De kan begge fungere som afslørende spejl for vor tid.

Onsdag den 19. kl. 19.00 i Klostergården*
Filmcafé: "En kongelig affære" af Nikolaj Arcel.

Torsdag den 20. kl. 19.30
Indre Mission. "At være forældre i en verden fyldt med abeskøn tomhed" ved Carlo Brøndbjerg, Herning.

APRIL

Tirsdag den 1. kl. 19.30 i Vor Frelsers Kirke
Syng Sammen Aften.

Lørdag den 5. kl. 11.00 i Vor Frelsers kirke*
Martiné med organist og komponist Christian Præstholm, Sct. Mortens kirke, Randers.

Torsdag den 10. kl. 19.30 i Klosterkirken*
Passionskoncert med Aarhus Universitetskor og Aarhus Strygerensemble.

Søndag den 13. kl. 16 i Vor Frelsers kirke*
Koncert med Vor Frelsers kirkes Kantori, Entré 50 kr.

Tirsdag den 15. kl. 18.00
Indre mission. Fællesspisning. Dernæst taler Simon L. Hauge, Risskov, over emnet: Herrens lidende tjener.

Fredag den 18. kl. 16 i Vor Frelsers kirke*
Musikgudstjeneste Langfredag med Cantica Ungdomskor.

Tirsdag den 22. kl. 19.30 i Vor Frelsers Kirke
Syng sammen aften.

Torsdag den 24. kl. 19.30 i Klostergården*
Per Stig Møller fortæller om digterpræsten Kaj Munk

MAJ

Lørdag den 3. kl. 11.00 i Vor Frelsers kirke*
Matiné. Musik af Mozart, Brahms, Sibelius og Strauss med Prof. Michael Grube, violin og Kevin Laplante, orgel.

Torsdag den 8. Kl. 19.30
Indre mission. Besøg af "Åbne Døre" ved Golriz Ghozati, Århus.

Tirsdag den 13. kl. 19.30 i Vor Frelsers Kirke
Syng sammen aften.

Torsdag den 15. kl. 19.30 i Vor Frelsers Kirke
Lovsangs- og forbønsgudstjeneste.

Tirsdag den 27. kl. 19.30 i Klosterkirken*
Vokalensemblets sommerkoncert

NATKIRKE I VOR FRELSERS KIRKE

Der er åbent for alle i Horsens i Natkirken i Vor Frelsers Kirke den første fredag hver måned: **7. marts, 4. april og 2. maj 2014.**

I natkirken er der musikalske indslag og altergang, men ikke mindst er der tid og ro til at sidde i stilhed. Der er mulighed for en samtale med en præst, man kan skrive en bøn, tænde lys i globen eller læse i en af de fremlagte bøger. Med andre ord: et frirum, dit rum, din kirke.

Natkirke i Vor Frelsers Kirke

Natkirke

Der er natkirke den første fredag i måneden – året rundt
kl. 20.00 til 23.00

Udover musikalske indslag fra kl. 20.30 til 21.00, vil der være nadverandagt kl. 22.00.

Natkirken er åben for alle

Digterpræsten Kaj Munk – foredrag i Klostergården ved Per Stig Møller

Torsdag den 24. april kl. 19.30 i Klostergården fortæller forhenværende minister, nu MF for de Konservative, Per Stig Møller, om digterpræstens liv, værker og indsats under besættelsen.

Per Stig Møller

Koncerter

Klosterkirkens Oktet

Lørdag den 1. marts kl. 12.00 i Klosterkirken

Kort koncert med Klosterkirkens Oktet under ledelse af Karl Bech-Larsen. Okteten forsøger sig med en samlet opførelse af Six songs of Farewell af Sir Hubert Parry (1848-1918). Koncerten varer knap en halv time, og der er fri entré

KLOSTERGÅRDENS *FilmCafe*

Filmcafeen i Klostergårdens biografmørke er åben for alle. Vi ser film til eftertanke og diskussion. Aftenerne ser nogenlunde sådan ud: Vi ser aftenens film kl. 19.00, derefter nyder vi en øl/vand og en snitte (pris 20 kr.), hvorefter ordet er frit. Cirka kl. 22.00 slutter filmcafeen.

Onsdag den 19. marts ser vi "En kongelig affære" af Nikolaj Arcel. Den danske Kong Christian VII' ægteskab med Caroline Mathilde er mere en facade end kærlighed. Kongen er mere interesseret i druk og damer, og hans mentale helbred er stærkt svingende. Den tyske Dr. Johann Struensee bliver ansat som kongens livlæge, og de to bliver nære venner. Imens Struensees politiske magt tiltager, vokser hans følelser også for dronningen. Filmen er et romantisk historisk drama fra 1700-tallets Danmark.

Koncerter

Donato Cuzzato

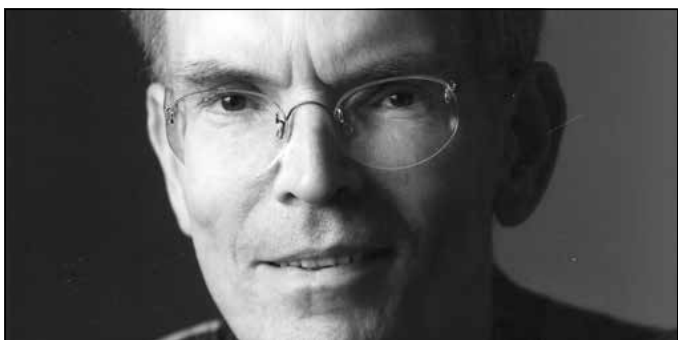
Søndag den 2. marts kl. 14 i Vor Frelzers kirke

Den italienske organist Donato Cuzzato spiller koncert i Vor Frelzers kirke. Han vil spille et program, der indeholder værker af Johann Sebastian Bach, Alessandro Marcello, Felix-Alexandre Guilmant, Felice Moretti, Louis Vierne og Marco Enrico Bossi.

Cuzzato er født i Italien og er uddannet ved Academy of Music of Ferrara i Italien. Han har høstet stor anerkendelse for sit spil og for sine kompositioner, og har spillet adskillige orgelkoncerter i både ind- og udland.

Lørdag den 8. marts kl. 11 i Vor Frelzers kirke

Som en del af Holmboe-festivalsen spiller organist Jens E. Christensen, der er organist ved Vor Frelzers kirke i København koncert. Titlen på koncerten er "Holmboes musikalske landskab". Komponisterne vil bl.a. være Carl Nielsen, Ib Nørgaard og Per Nørgaard. Der kan bl.a. høres Vagn Holmboes Fabula II. Holmboefestivalen er et samarbejde med Horsens Kommune.

Jens E. Christensen

Lørdag den 8. marts kl. 16.00 kan man i Klosterkirken som en del af Holmboe-festivalen høres Vagn Holmboes kantate "Ordet", opus 134, for dobbeltkor, tre solister, syv messingblæsere og orgel. Klosterkirkens Vokalensemble arbejder sammen med Aarhus Barokkor, ved orglet sidder Karl Bech-Larsen og dirigent er Michael Hvas Thomsen. "Ordet" har fire satser med titlerne Ordet, Bebudelsen, Forhåbningen og Erkendelsen, og værket varer en lille halv time. Ved koncerten synger Vokalensemblet endvidere engelsk musik for kor

og orgel af Sydney Watson og Edward Elgar, og Barokkoret synger renæssancemusik for kor a capella. Der er fri entré.

Aarhus Barokkor

Lørdag den 5. april kl. 11.00 i Vor Frelzers kirke

Orgelmartiné med organist og komponist Christian Præstholt. Præstholt spiller værker af J. S. Bach, Marcel Dupré og Petr Eben, men vil også præsentere os for nogle af sine egne værker. Frivillig entre.

Christian Præstholt

Torsdag den 10. april kl. 19.30 i Klosterkirken.

Passionskoncert med Aarhus Universitetskor, Aarhus Strygerensemble og dirigent Søren K. Hansen.

Koret og orkesteret har tidligere haft et succesfuldt samarbejde og via deres fælles dirigent, Søren K. Hansen, er det atter lykket at få etableret et fælles projekt.

Programmet rummer tysk, amerikansk og lettisk musik af Bach, Mendelssohn, Samuel Barber og Peteris Vasks.

Aarhus Strygerensemble

Søndag den 13. april kl. 16 i Vor Frelzers kirke

Koncert med Vor Frelzers kirkes Kantori, der opfører Mozarts "Vesperae solennes de Confessore" for solister, kor og orkester. Undervejs vil man også høre orkestermusik af Mozart. Solist, Lise Bech Bendix, sopran. Kevin Laplante dirigerer. Entré 50 kr.

Fredag den 18. april kl. 16 i Vor Frelzers kirke

Langfredag opfører Cantica Ungdomskor med orkester Pergolesis *Stabat Mater* ved den traditionsrige gudstjeneste. Kevin Laplante dirigerer, og sognepræst Ragnhild Kristensen er liturg.

Cantica Ungdomskor.

Lørdag den 3. maj kl. 11.00 i Vor Frelzers kirke

Matine. Professor Michael Grube spiller violin, mens Kevin Laplante spiller orgel. Musikken ville denne dag være af Mozart, Brahms, Sibelius og Strauss

Michael Grube
og Kevin Laplante

Tirsdag den 27. maj kl. 19.30 i Klosterkirken synger

Klosterkirkens Vokalensemble sin traditionsrige sommerkoncert. Koncerten begynder i Klosterkirken og fortsætter i Klostergården. Værket "Det skabtes væld" af Bo Gunge opføres. Om det bliver i den oprindelige version for kor, strygekvintet, fire træblæsere og flygel eller en version for kor og orgel er endnu uafklaret. Sikker er det, at der er fri entré.

FDF Horsens 1. kreds (Vor Frelzers Sogn)

Kontaktperson: Elsebeth Dige, tlf. 7564 0866.
Mødested: Samsøgade 16.

FDF Horsens 2. kreds (Klostersonn)

Kontaktperson: Ole John Nielsen, tlf. 7561 3039.
Mødested: Torvet 4.

FDF Horsens Musik (Sønderbro Sogn)

Kontaktp.: Flemming Bøggalle, tlf. 7565 4616.

Pigespejderne i Horsens, de grønne pigespejdere

Kontaktperson: Susan Skytte, tlf. 2962 5852.
Mødested: Spejderhuset, Fabrikvej 12.

KFUM-spejderne

Kontaktperson: Jesper Brandt, tlf. 2163 6160.
Mødested: Spejderhuset, Fabrikvej 12.
Hjemmeside: www.horsensspejder.dk
Både for piger og drenge.

KFUM & K

Kontaktperson: Berit Rasmussen, tlf. 7625 8878.
Mødested: Jyllandsgade 1A, tlf. 7562 1220.

Y's Men's Club

Kontaktperson: Thorkild Kay, tlf. 7564 2844.

Indre Mission

Kontaktperson Kurt Nielsen, tlf. 7563 0304.
Mødested: Emil Bojsens Gade 31.

Indre Missions Ungdom

Kontaktp.: Andreas Smalbro, tlf. 5150 4217.
Mødested: Emil Bojsens Gade 31.

Luthersk Missionsforening

Kontaktperson: Chr. Lønbæk, tlf. 7658 7171.
Mødested: Borgergade 19, stuen.

Kirkeligt Samfund –

Grundtvigsk forening i Horsens

Kontaktpersoner: Hanne Henriksen, tlf. 2461 0966
el. René Høeg, tlf. 2461 0979.
Mødested: Klostergården, Havneallé 12A.

Ydre Mission

Kontaktperson: Niels Peter Rasmussen,
tlf. 7564 1478.

Kirkens Korshær

Varmestuen. Fugholm 4-6, tlf. 7561 3977.
Korshærsleder: Pia Bjørnhart.
Korshærspræst: Jakob Hjørnholm.

Kan krig forsvares?

Af sognepræst Anja M. Elm, Vor Frelsers Kirke

Er krig altid af det onde? Er krig nogensinde nødvendig? Og kan en krig være retfærdig eller hellig?

Krigens væsen

Det Gamle Testamente er fuld af beretninger om krige mellem Guds udvalgte folk og dets fjender, hvor Gud beskytter sit udvalgte folk, Israel, netop ved at føre krig for det. Omvendt er det femte bud: *Du må ikke slå ihjel*, en central del af Guds befaling til det selvsamme folk. En etik, der bliver skærpet af Jesus i Det Ny testamente, hvor det hedder: *Elsk din fjende og Slår nogen dig på den ene kind, så vend den anden til*. En etisk fordring, der rejser store dilemmaer og stiller spørgsmål ved, om krig overhovedet har en evangelisk berettigelse. Omvendt kan man som kristen ikke sidde krænkelser af næsten og Guds skaberværk overhørig, uden selv at blive medansvarlig.

At kæmpe i religionens navn

Ordet *Hellig krig* bruges som begreb om væbnet kamp, der retfærdiggøres ud fra religiøse dogmer og foreskrifter. I mere bred forstand opfatter vi i dag hellig krig, som det at kæmpe for sin tro, også selv om det koster en liv. Både islam og kristendommen, og andre religioner med, har beretninger om særlige martyrer, der har kæmpet mod fjenden for den sande tros skyld, og som hædres, fordi de var villige til at ofre sig for troen. I de seneste år er fænomenet især blevet forbundet med islam og det muslimske udtryk *jihad*, selvom ordet i koranens kontekst egentlig betyder *at anstrenge sig for sin tro*.

I kristen sammenhæng er *Hellig krig* blevet brugt om kors-togene, der med pavens autoritet i ryggen, fandt sted fra 11. til 13. århundrede. Korsfarerne var vesteuropæere, der rejste til det hellige land for at befri det fra muslimsk besættelse og for at forsvare og udbrede kristendommen.

Luther

I 1529 skrev Martin Luther sit *Skrift mod Tyrken*. I skriftet skelner Luther mellem den kristnes pligt som *kristen* og den kristnes pligt som *borger*. Han gør op med pavestolens opfor-

Martin Luther, 1529, maleri.

dring til kamp mod tyrkerne i Guds navn -som hellig krig. Men Luther var ikke pacifist. Forpligtelsen til at gå i krig hører under den kristnes pligt som *borger*. Dermed gør han op med, at man overhovedet kan tale om en kristen, hellig krig. Kun ved tro er mennesket retfærdig overfor Gud, aldrig ved gerninger alene.

Krigen som en nødvendighed
Når krig retfærdiggøres, er det begrundet i, at det ville gå langt værre uden. Når menneskers liv og ret krænkes på grusomste vis længe nok, har man en kristen pligt til at tale det imod.

Et eksempel herpå er de danske biskoppers hyrdebrev fra oktober

1943, hvor de understreger den kristne kirkes pligt til at protestere mod jødeforfølgelserne under 2. Verdenskrig. De begrundet det med, at: *ethvert menneskeliv er dyrebart i Guds øjne*. Om det så skal koste dem livet, vil biskopperne kæmpe for deres jødiske næstes frihed: *Uanset afvigende religiøse anskuelser vil vi kæmpe for, at vore jødiske brødre og søstre bevarer den samme frihed, som vi selv sætter højere end livet*.

Der er grænser for, hvor længe man passivt kan stå på side-linjen og se andre blive tortureret, lemlæstet, undertrykt og få ødelagt deres liv, uden selv at være medskyldig. For som Jesus selv siger: *Alt hvad I har gjort mod en af disse mine mindre brødre, det har I gjort mod mig*.

Er du interesseret i at læse mere, anbefaler redaktionen at læse to artikler af Martin Luther:

Vom Kriege wider die Türken, 1529, og Heerpredigt wider die die Türken, 1529. Artiklerne findes også på dansk, spørg eventuelt på biblioteket. Bogen: "Krig – dens legitimitet i religion og politik", red. Bo Kristian Holm, Anis 2005, kan også være relevant.

1864 og besættelsestidens modstandskamp

Af forhenværende sognepræst Majken Frost

I år er det 150 år siden, at det vel mørkeste kapitel i Danmarkshistorien blev skrevet. Efter en kort og håbløs krig forelå d. 30. november 1864 den endelige fredstraktat mellem Danmark og Prøjsen/Østrig, og Danmark mistede to femtedele af sit hidtidige område, det vil sige hertugdømmerne Slesvig og Holsten og det lille fyrstendømme Lauenborg, som vi i 1814 havde fået som trøst for tabet af Norge. Ved forhandlingerne i Wien havde de to udsendinge, H. Kaufmann og G.J. Quaade, kæmpet for hvert lille stykke land, men Bismarck var urokkelig. Kongeå-grænsen blev en realitet.

14 år tidligere havde danskerne jublet over sejren i treårskrigen, og skønt enhver tænksom politiker burde have kunnet indse, at det Slesvigsk-Holstenske problem ikke var løst i 1850, men blot udskudt, og at man måtte forvente fortsatte konfrontationer med især Prøjsen – så faldt det ikke Danmark ind. Tværtimod - i det følgende årti blev hæren decimeret, forsvarsværkerne forfaldt og økonomiske militære krav blev enten afvist eller mere end halveret. Landkadetakademiet (officersskolen) blev ophævet i 1858, og det sidste hold forlod det i 1861.

Hvad gik galt?

Hvordan kunne det gå så galt? Utallige gange i de forløbne 200 år er spørgsmålet blevet stillet – og svarene har været mange. Men at 1850-ernes overmodige national-liberale politikere, som krævede Danmark til Ejderen, var ganske uden virkelighedsans og gang på gang traf katastrofale beslutninger er ikke til at komme uden om. If. London-traktaten af 1852, som England, Rusland, Frankrig og Prøjsen sammen med Danmark og Sverige havde underskrevet, skulle Danmark forblive en helstat opdelt i fire jævnbrydige landsdele: kongeriget Danmark og hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg. Ikke desto mindre vedtog den danske regering i 1863 Novemberforfatningen, hvori Slesvig knyttedes tæt til det danske monarki, samtidig med at forfatningen lagde op til en udskillelse af Holsten. De national-liberales ønske om en Ejder-grænse var uopgiveligt, ikke mindst for statsminister D.G.Monrad. "Man inviterede til krigen", som en historiker har udtrykt det. Og krigen kom – med general de Mezas kloge tilbagetrækning den 5. februar af hæren fra Dannevirke, som Monrad afskedigede ham for.

Majken Frost.

Krigen kom og hovedrysten

Med den tapre, men håbløse kamp den 18. april i Dybbøls elendigt forberedte skanser, og med Fredericia, som tyskerne med rette havde stor respekt for, men som af en forvirret dansk krigsminister blev beordret rømmet uden kamp. Jo, krigen kom – Da Monrad, ved fredsmæglingen i London i april, blokerede for de antagelige tilbud, som blev til efter indsats fra England og Rusland, blev krigen genoptaget. Det resulterede i den totale nedkæmpning af Als og den rystende "affære ved Lundby". Først da afskedigede Kongen Monrad-ministeriet. Det frygtelige resultat blev Kongeå-grænsen; Danmark blev for alvor en småstat. Efter fredsslutningen roste tyske hærledere de

danske officerers og soldaters tappehed, mens der overfor politikerne kun var entydig hovedrysten.

Fædrelandskærlighed

Fædrelandskærlighed og troskab er næsten altid en selvfølge for et folk, men når det, som i 1864, udarter sig til stupidt overmod eller, som under besættelsen i 1940, til servilitet og underdanighed, må folket selv gribe ind. Derfor har jeg i grunden altid anset besættelsestidens modstandskamp, der både var en protest mod tyskerne og mod de danske politikere, for at være det virkelige opgør med, hvad der skete i 1864.

Der er mindegudstjeneste i Horsens Klosterkirke den 18. april 2014 kl. 14.30 i forbindelse med 150-års dagen for slaget ved Dybbøl. Sognepræst Peter Stentoft forestår gudstjenesten.

Jeg bliver aldrig hel igen

Af sognepræst René Høeg, Klosterkirken.

Kirkebladet har mødt krigsveteran Harald Jensen, Horsens, til en snak om krig og konsekvenser

Den nuværende regering fører en aktiv udenrigs- og sikkerhedspolitik. Det samme gjorde tidligere regeringer. Det medfører, at danske mænd og kvinder er helt ude i fronten for at sikre verdensfreden, beskytte lokalbefolkninger og bekæmpe terrorisme.

På et overordnet niveau kan man tale om fredsbevarende operationer som succeser eller fiaskoer,

men på individniveau har krige altid store konsekvenser. Krigsveteran Harald Jensen tjente i årene 1993-1999 som soldat i verdens brændpunkter. I seks år bidrog han til, hvad han selv kalder, den såkaldte verdensfred. For fred er svært at forholde sig til. Fred er en subjektiv størrelse, alt efter hvem man spørger. "Når man ser mennesker blive skudt, og selv har trykket på aftrækkeren, er fred ikke det første, der rammer én. Tvært i mod", udtaler Harald Jensen, da han en blæsende dag i februar møder kirkebladets udsending.

Der bruges mange timer på at tænke: Gjorde vi en forskel?

En ond film

Ifølge Harald Jensen fremstilles krige ofte alt for unuanceret. Der er en tendens til, at medierne, politikerne og andre interessenter fremstiller sagen som sort eller hvid. Virkeligheden er ofte en anden. "Jeg har set kvinder og børn blive henrettet på begge sider, og ingen så sig for god til at dræbe den anden. Så sidder man og ønsker, at det er en film, man er med i, som instruktøren kan stoppe, når det bliver allermest uoverskueligt", siger Harald Jensen, der ofte fik

kvalme over uhyrlighederne. Han husker særligt en episode, hvor han til sine overordnede gav udtryk for sin frustration, hvortil svaret lød: "Du skal ikke tænke. Du skal gøre".

Kampene fortsætter i drømme

Da Harald Jensen i 1999 havde været på sin sidste tjeneste i udlandet, fik han job som soldat på en kaserne i Fredericia og senere i Haderslev. Han kæmpede med at få styr på sit liv, og følte sig ofte deprimeret og stresset. Tankerne fór ofte tilbage til tiden i krig, og i sidste ende betød det, at han forlod Forsvaret. Han kunne ikke passe sit arbejde tilfredsstillende. Der var enkelte tiltag fra Forsvarets side for at hjælpe ham, men han følte sig ikke taget alvorlig. Først en del år efter hjemkomsten fik han tilstrækkelig hjælp i det civile system – efter en del tovtrekkeri. Der er mange soldater, som uden videre har kunnet vende tilbage til almindelig tjeneste efter udstationering, men for Harald Jensen fortsætter kampene i tanker og drømme. For tre uger siden vågnede han ved, at han i et mareridt drømte, at han var i kamp i Kroatien. Han måtte efterfølgende på sygehuset, og fik konstateret tre brud på venstre hånd. "Jeg bliver aldrig hel, og har indstillet mig på, at jeg resten af mit liv er på førtidspension. Jeg vil aldrig kunne lægge de grusomme episoder bag mig. De barbariske sider, som jeg har set hos mennesker, skræmmer mig og gør mig ofte modløs og apatisk", siger Harald Jensen, der dog også ser lyspunkter i sit nuværende liv.

Lys i mørket

Som mand og kriger ønsker man ikke at fremstå som svag. Der er ifølge Harald Jensen en udbredt maskulin kultur i Forsvaret. Men soldater er mere end machomænd. De er mennesker af kød og blod, der savner familien derhjemme, og som ikke kun kan parere ordrer, men som også har brug for at tænke og reflektere over situationen. Feltpræsten udgør derfor en væsent-

"Var det nødvendigt?"

Der går simpelthen så mange tanker igennem ens hoved, når man har skudt mod andre mennesker. Det er ganske enkelt uudholdeligt. Jeg tænkte hver gang: Er det nu nødvendigt? Er det rigtigt, det jeg gjorde? Var der andre muligheder? En ting er at skyde, noget andet er det enorme pres, det medfører. Når man sidder som soldat midt i en krigszone i en konflikt, som man ikke personligt har noget forhold til, så nager tvivl og skyld uden ophør. For selvom man er ung, er man bevidst om, at en dræbt soldat eller oprører ikke kun er en uniform. Der gemmer sig et menneske med en familie og en historie bag.

Harald Jensen

lig funktion. "Feltpræsten lægger ører til de mange bekymringer og tanker, og det kommer ikke videre til kammerater eller overordnede. Feltpræsten repræsenterer på en eller anden måde en uskyld og et håb midt i mørket", siger Harald Jensen, der også peger på, at hans tro på Gud er noget udfordret. I dag bruger han meget tid på at hjælpe andre soldater, der har svært ved at finde fodfæste efter udstationeringer i krigszoner. I Horsens har han været initiativtager til foreningen 'Krigsveteraner og pårørende', og er frivillig på et mødested for krigsveteraner på Krudthusvej 16. "Det er godt at møde ligesindede. Vi støtter hinanden, når vi oplever, at verden ude i det danske samfund ikke helt forstår, hvor svært det er at lægge de mange billeder på nethinden fra sig", fortæller Harald Jensen, der medgiver, at der i dag er langt bedre og flere tilbud til hjemvendte soldater.

Mindesmærket på Nordre Kirkegård i Horsens er et vigtigt sted for Harald Jensen, når tankerne går til de soldaterkammerater, der måtte betale den største pris.

Nicolai Wammen:

Det er omkostningerne værd

Harald Jensen mødte en gang Dronning Margrethe i forbindelse med oprettelsen af foreningen 'Krigsveteraner og pårørende' og tre veteranhjem, hvor dronningen udtrykte stor anerkendelse og respekt om det arbejde, soldaterne udfører. Danmarks Forsvarsminister, Nicolai Wammen, siger omkring de menneskelige omkostninger for soldater og deres familier: "For de forældre, den kone eller de børn, der mister en pårørende, er det naturligvis en forfærdelig situation. Det kræver mod og vilje at være én af dem, der på vegne af Danmark bidrager til indsatsen i verdens konflikt- og katastrofeområder - også selvom det medfører risiko for at betale den højeste pris af alle. Det fortjener anerkendelse året rundt. Vi skal være der for vores udsendte, som de har været der for os. Både når de er ude, og når de kommer hjem.

Krig skal så vidt muligt undgås, og mens man på den ene side skal være påpasselig med at engagere sig i en konflikt, må vi som verdenssamfund heller ikke blive handlingslammet, når der sker uretfærdigheder og overgreb rundt om i verden. Regeringen fører en aktiv udenrigs- og sikkerhedspolitik, fordi vi mener det er den bedste måde, hvormed vi kan fremme en mere fredelig og retfærdig verden i overensstemmelse med vores holdninger og værdier".

Medvind i modvind

Harald Jensen nikker med et skævt smil til Forsvarsministerens udtalelser. "Ja, Forsvarsministeren er nødt til at tænke positivt og argumentere for regeringens politik. Jeg er ikke uenig med ham. Jeg håber blot, at Forsvaret til stadighed vil gøre sig umage med at yde optimal hjælp i den helingsproces, som mange hjemvendte soldater befinder sig i. Det skal nemlig helst i sidste ende give mening både for Danmark og for det enkelte menneske - hvis der altså er en mening med at slå nogle mennesker ihjel for at andre kan leve?", slutter han. Det står klart efter mødet med Harald Jensen, at han ofte føler sig sat midt i et stormvejr, hvor det kan være svært at orientere sig. Men det står mindst ligeså klart, at han i dag hjælper andre til at opleve medvind i deres stormvejr.

Harald Jensen under Operation Storm i 1995.

Du kan læse mere om Harald Jensens arbejde og foreningen 'Krigsveteraner og pårørende' på www.horsens.krigsveteran.dk

GUDSTJENESTER

MARTS

APRIL

MAJ

KLOSTERKIRKEN

Søndag den 2.* Fastelavn
Kl. 10.00 René Høeg

Søndag den 9. 1. s. i fasten
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 16. 2. s. i fasten
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 23. 3. s. i fasten
Kl. 10.00 René Høeg

Torsdag den 27. Gud & Pasta
Kl. 17.30

Søndag den 30. Midfaste
Kl. 10.00 Jakob Hjørnholm

Kirkebilen

kører hver søndag. Ring til kordegnekontoret, tlf. 75 62 56 38, senest fredagen før og aftal nærmere om afhentningen.

Søndag den 6. Mariæ bebudelse
Kl. 10.00 René Høeg
Konfirmation Lundagerskolen

Søndag den 13. Palmesøndag
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Torsdag den 17. Skærtorsdag
Kl. 10.00 René Høeg

Fredag den 18. Langfredag
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Fredag den 18. Mindegudstjeneste
Kl. 14.30 Peter Stentoft
ifm. 150-års dagen for slaget ved Dybbøl

Søndag den 20.* Påskedag
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Mandag den 21. 2. påskedag
Kl. 10.00 Gudstjenesten er flyttet til Hospitalskirken

Torsdag den 24. Gud & Pasta
Kl. 17.30

Søndag den 27. 1. s. e. påske
Kl. 10.00 René Høeg

Søndag den 4. 2. s. e. påske
Kl. 09.00 Hanne Henriksen
Konfirmation Sct. Ibs Skole

Søndag den 11. 3. s. e. påske
Kl. 10.00 Hanne Henriksen
Konfirmation Horsens Byskole

Fredag den 16. Bededag
Kl. 10.00 Peter Stentoft
Konfirmation Langmarkskolen

Søndag den 18.* 4. s. e. påske
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Torsdag den 22. Gud & Pasta
Kl. 17.30 på skovtur

Søndag den 25. 5. s. e. påske
Kl. 10.00 René Høeg

Torsdag den 29. Kr. himmelfarts dag
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Der er kirkekafe de søndage, der er markeret med *

HOSPITALSKIRKEN

Søndag den 2. Fastelavn
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 9. 1. s. i fasten
Kl. 10.00 René Høeg

Søndag den 16. 2. s. i fasten
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 23. 3. s. i fasten
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 30. Midfaste
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 6. Mariæ bebudelse
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 13. Palmesøndag
Kl. 10.00 René Høeg

Torsdag den 17. Skærtorsdag***
Kl. 19.30 Hanne Henriksen

Fredag den 18. Langfredag
Kl. 10.00 René Høeg

Søndag den 20. Påskedag
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Mandag den 21. 2. påskedag
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 27. 1. s. e. påske
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 4. 2. s. e. påske
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 11. 3. s. e. påske
Kl. 10.00 René Høeg

Fredag den 16. Bededag
Kl. 10.00 Hanne Henriksen

Søndag den 18.* 4. s. e. påske
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Søndag den 25. 5. s. e. påske
Kl. 10.00 Peter Stentoft

Torsdag den 29. Kr. himmelfarts dag
Kl. 10.00 René Høeg

*** Aftensgudstjeneste hvor vi mindes Jesu sidste måltid med hjemmebagt brød og vin.

LINDEHØJ

Tirsdag den 18. Andagt**
Kl. 14.00 i Pejsestuen ved Hanne Henriksen

Tirsdag den 15. Andagt**
Kl. 14.00 i Pejsestuen ved René Høeg

Tirsdag den 20. Andagt**
Kl. 14.00 i Pejsestuen ved Peter Stentoft

** Efter andagten i Pejsestuen er der andagt i Drivhuset ca. kl. 14.45

Næste kirkeblad uddeles 26.-27. maj